PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

РАДЯНСЬКІ РЕПУБЛИКИ В 1923 РОЦІ.

(Огляд написаний спеціяльно для "Укр. Роб. Вістей".)

XV.

УКАПІСТИ.

Я вже згадував попередно, що як в Росії, так і на Україні в четвертій годині по полудни замикаються всі урядові установи. Літом від 4-ої години до вечера ще далеко, а йти вже нема куди, хіба шлятися по місті, чи в парку. Вийшовши з редакції "Комуніста", я вспів ще піти на почту надати лист, а відтак без означеної цілі побрив вверх по Пушкінській ул. Розглядаючись по сторонам, я побачив на однім з будинків червону вивіску з написом:

"Центральний Комітет і Клюб Української Комуністичної Партії".

Я остановився, перечитав ще раз і подумав: невже-ж це Укапісти? Бо за кордоном всюди трубіли, що Українську Комуністичну Партію на Україні заборонено. А може цей напис лишився ще з давніх часів? Але-ж під написом повідомляється, в які дні і години відбуваються збори.

Треба зайти та розвідатись. Заходжу — клюб замкнений, але двері в кімнату Центрального Комітету отворені. Заходжу. Слідком за мною зайшов чоловік, який, як видно, щойно повернув з роботи. Питаю за секретарем Андрієм Річицьким. Чоловік показує мені на дальшу кімнату, Стукаю й заходжу. Молода, інтеліґентна женщина, дружина Річицького, каже, що його нема ще з роботи, і тут-же додає:

— Як що Вам до секретаря Ц. К., то з вами може говорити й т. Дрогомирецький — і направляє мене в ту кімнату, в яку пішов вище згаданий мною чоловік. Оказується, що це якраз і був Дрогомирецький.

Познайомившись — ми розговорились, як то кажуть "по душам". Показалося, що Укапісти істнують цілком леґально, тільки не мають своєї ґазети. За те що тижня друкують "отверті листи" до Комуністичної Партії (б.) України, в яких переконують її, що тільки вони, Укапісти, мають дійсно комуністичну програму.

Дрогомирецький майже півтора години викладав передомною свої жалі та доказував, що большевики, хоч і комуністи, не придержуються комуністичної лінії. Крім того вони наробили масу помилок. А коли-б були йшли за Укапістами, то на Україні вже був би, бодай до певної міри, комунізм здійснений.

Треба признати, що деякі доводи Дрогомирецького були близькі до правди, але тактики Укапістів зі слів Дрогомирецького я не міг зрозуміти і здається, він сам її не розумів як слід.

— А погляньте — говорив він — на теперішну зміну большевиків в національній політиці. Та-ж ми проповідували це ще два роки тому назад. І за це уважали нас націоналістами. А тепер вони самі це роблять. І тепер ми пишемо з приводу цего їм отвертий лист.

— А чи не краще було-б замість того, щоб писати до них отвертий лист, вступити вам в К.П.(б)У. та там внутрі старатися переводити свої ідеї. Ось ви нарікаєте, що К.П.(б.)У. не є чисто українська комуністична партія, а самі ви, українські комуністи стоїте осторонь і тільки показуєте пальцями. Чи не краще ви зробили-б, коли-б вступили в К.П.(б.)У. і тим надали її більше український характер, як це свого часу зробили ліві боротьбісти?

— Але-ж вони не допустять нас до відвічальної роботи.

— Отже допустили вони до відвічальної роботи боротьбістів: Гринька, Шумського, Полоза, Приходька, Яковлєва, Блакитного і багатьох инших.

— Е, та що там вони таке роблять... Вони піддаються диктатурі, і дисципліні і централізації большевиків.

— Піддаються — це так, але під тою диктатурою вони далеко більше роблять для добра працюючого народу України, чим ви, що стоїте на боці.

— Ми не здамо своїх позицій, ми будемо домагатися цілковитої незалежности від Р.К.П.

— Але-ж поки сонце зійде — роса очи виїсть. Поки ви будете домагатися, селянам нема кому дати освіти. А ви, як український елемент, будучи складовою частиною К.П.(б.)У., могли-б тим селянам багато дати.

— Ми й так даємо по своїй можности і будемо давати.

— Не знаю, може я помиляюся, але я є тої думки, що сам Гринько, як голова Ґубвиконкому Київщини, дасть українським селянам більше, чим ціла ваша партія...

Дрогомирецький почав нервуватися і я змінив тему.

— А скажіть, як малася справа з приїздом Винниченка: він тоді, як приїздив на Україну, був з вами?

— Ні, ми з ним не годилися. Він по приїзді зголосився до К.П.(б.)У. і подав просьбу о приняття його в партію. Але своїм приїздом і відїздом він наробив нам клопоту, хоч ми не годилися з ним ще й тоді, як він був при "Новій Добі".

— А як малася справа з Юрком Мазуренком, який відколовся від Укапістів зі своїми прихильниками і вступив до К.П.(б.)У.?

— От, от, маєте. Це-ж якраз Винниченкового поля ягода. І він зовсім не відколовся від нас, але ми його виключили. До К.П.(б.)У. його також не приняли.

Ще довго ми говорили, але на лад не вийшли. Просто годі було зрозуміти, чого хочуть Укапісти, бо по суті річи вони годяться з політикою К.П.(б.)У., а особливо після курсу українізації, але... але вони конче хочуть, щоби українські комуністи творили цілковито незалежну партію від Р.К.П. і входили в Комінтерн, як чисто українська секція. Але навіть діставши таку незалежність, Укапісти, хиткістю і невиразністю своєї програми й тактики, скорше опинились би в руках Петлюри, або Винниченко-Шаповала, чим в Комінтерні.

Треба признати, що їхній духовий батько Андрій Річицький, який попри працю в Українбанку редагує в Харкові популярно-науковий журнал, тижневик "Знаття", є дуже розвиненою і розумною людиною. Він останніми часами написав кілька поважних книжок, одну з яких п. н. "Тарас Шевченко в світлі епохи" видав "Космос" в Берліні, а инші буде видавати Держвидат України.

Коли вже я обіхав більшу часть України і приглянувся та познайомився з загальним положенням, в тім до певної міри і з силою Укапістів, то прийшов до переконання, що Укапісти, як партія, вимирають. Одні поневіряються, другі хиляться до К.П.(б.)У., а деякі ще стараються триматись на дусі, але дух той дуже слабий. Вступивши в К.П.(б.)У., вони могли-б бути далеко корисніщими для українського працюючого загалу, чим тепер. Фактично вони тепер на Україні мало знані і істнують не як партія, але як поодинокі відділи в ріжних місцевостях. І скорше чи пізніще їм прийдеться вибирати між К.П.(б.)У. або автокефалією.

Пролєткор.

(Дальше буде.)

КУЛЬТУРА Й МИСТЕЦТВО НА РАД. УКРАЇНІ.

В понеділок 31-го грудня 1923 року на спільному зібранню Всеукраїнської Академії Наук, був затверджений академиком по катедрі української історії проф. М. С. Грушевський. Обрано його на цю посаду було досить давно вже в 1-у Відділі Академії, але досі не було остаточно затверджено.

Як відомо, проф. М. Грушевський має намір повернутися на Україну і занятися науковою працею. Вже була звістка, що В.У.Ц.В.К. дав дозвіл на його поворот до Київа і можна думати, що в швидкому часі Київські наукові сили будуть збільшені одним з найвидатнійших українських вчених. Цей факт тимбільш корисний, що, після відїзду академика Багалія до Харкова, в Академії не було відповідного представника по історії України, бо друга катедра не була ніким заступлена.

Таким чином, за відсутністю в Київі, в Академії, такого спеціяліста, київські історики не мали ґрунту для обєднання, не мали певного, авторитетного закладу, довкола якого можна було-б згуртуватися та працювати. Правда, таке згуртовання потроху йшло, але не було вповні загальнознаного та досвідченого керовника, який міг-би притягнути більше число знавців та надати такому обєднанню широкі конкретні завдання.

Для певних наукових підприємств, дослідів в архівах, в археольоґічних розкопах та для подібних студій потрібні були кошти і для того, щоб їх отримати, часто треба було назвати ймення відповідного керманича.

Коли за це заходили розмови, зараз же виникало питання, кожу-ж з академиків, довідченому та енерґійному, це доручити. За минулі роки кілька плянів, кілька пропозицій було залишено без фінансовання якраз по причині відсутности відповідного керманича. А між тим, щасливий приклад хоч-би Чернигівських розкопок показує, які добрі наслідки може дати така комбінована праця.

В українській історії багато ще залишилося мало розроблених періодів, а опублікування наукових матеріялів велося у вузьких межах провінціяльно-наукового центру. Це конче потрібно виправити, а також звернути пильну увагу на саму трактовку історичного процесу. У нас в українській історії довго панував традиційний романтичний підход, малокритичне відношення до старих оцінок та мала уважність до економічних процесів минулого. З цим треба конче порвати. І якраз проф. М. Грушевський, який чверть віку тому вже зазначав в своїх розвідках велике значіння економічної сторони в минулому життю людства, може досить вірно накреслити молоді потрібний напрям та помогти сучасникам виробити певний світогляд на основі розуміння українського минулого.

На жаль, декому в учених колах неясні потреби часу і в справі виборів проф. М. Грушевського академиком це занадто відбилося. Перша думка про таке обрання і перші заходи до того були зроблені в початку літа; але складання відозви про праці (а хто-ж з учених не знає його праць), зачитання цього та переведення виборів розтягнулися на цілий піврік! Говорили навіть про особисті антипатії з боку деяких осіб, але ми думаємо, що колектив Академії вище таких міркувань. В кожному разі таке затягнення справи, важної і потрібної, такий бюрократизм в призначенню дня виборів, не личать такій авторітетній установі, як Академія Наук.

Але ця справа вже закінчена і тепер будемо чекати приїзду нового академика і сподіватись, що з його приїздом пошириться робота Академії Наук.

С. Гірняк.

ВІДОЗВА ДО ОДНОСЕЛЬЧАН, ЩО ПОХОДЯТЬ З ВОЛИНСЬКОЇ ҐУБЕРНІЇ, МІСТОЧКА БАЗАЛІЇ.

Дорогі товариші, Базалійці!

Життя селян за часів панування царського уряду в Росії, як Вам відомо, находилось в страшенно важких умовинах.

Уряд уважав, що він може тримати в покірній слухняності "свій" народ тілько тоді, коли він буде неписьменний та некультурний.

Селяне перебували в постійній темряві, майже не бачили ніякої освіти і повинні були, не покладаючи рук, працювати, гнути до знемоги свої спини тілько за-для-того, щоб пригноблююча їх капіталістична кляса могла роскошувати та втішатися життям.

Середні та вищі наукові освітні установи в Росії обслуговували головним чином дітей капіталістів і поміщиків і вступ до них дітей робітничої кляси був дуже затруднений і штучно обставлявся цілою низкою ріжних формальностей; для них істнували сільські та церковні шкілки, котрі в бажанім для уряду напрямку оброблювали молоденький ум дітей і впоювали їм пострах перед земним та небесним царем і віру в їх могутність.

Після жовтневої революції завоювані у буржуазії школи стали швидко заповнюватись робітничою і селянською молодю.

Радянський уряд оголосив велику боротьбу з темрявою.

На превеликий жаль імперіялістична і громадянська війна та спіткнувший нас голод дуже підірвали економічну силу републики.

Відсутність через це матеріяльних засобів не дає поки-що змоги радянській владі на свої кошти цілком задоволити наші сельшколи, сельбудинки та хати-читальні необхідною кількостю книжок, ґазет, учебників та шкільного приладдя і ця обставина не дає ще змоги розвинути культурно-освітної праці у всій її повноті і охопити всі темні кутки нашої републіки.

Зазначена причина спонукує культурних та свідомих громадян на місцях активно допомогати владі в боротьбі з темрявою та неписьменністю.

Дорогі Товариші! Наша Базалія особливо почуває потребу в культурно-освітній праці. Знаходячись далеко від культурних осередків, майже при польськім кордоні нашої републики, вона перебувала в постійній темряві.

При таких сприятливих умовинах темнота заклала собі тут міцне кубло та виявляється вона і тепер в самих грубих та гидких формах і розкладаючо впливає на молоде покоління, пхаючи його на мильний шлях.

Необхідна завзята та енерґійна праця. Необхідно утворити такі умовини і такі обставини, при котрих уся наша молодь увесь свій вільний час моглаб використати для свого оздоровлення та піднесення культурного рівня.

Ми, гурток свідомих громадян м. Базалії, зорґанізувавши з себе при Базалійському Сельбудинкові культурно-освітню підсекцію "Вперед", уважаємо своїм обовязком пробуджувати свідомість своїх односельчан і і злучити їх довкола себе для культурної праці. Але для цього нам необхідні книжки, ґазети, шкільні підручники та підручне приладдя, без яких не можливе осягнення значних здобутків в нашій праці.

Тяга до освіти велика. Наша школа переповнена учнями і недостаток підручників та шкільного приладдя важко відчувається на становищі дітей. Ми знаємо по собі, як то радісно дитині мати книжку, з якою втіхою несе вона її зі школи до дому і як приходиться дитині важко, коли такої книжки її не хватає. Остання обставина надає особливо горечі нам, свідомим громадянам.

І ми готові тут з великою охотою поспішити з допомогою, але для цього треба мати великі кошти, яких у нас немає.

Дорогі Товариші! Знаючи хоч тимчасову Вашу матеріяльну забезпеченість, ми рішили просити Вас допомогти нашій підсекції грошевими засобами для боротьби з темрявою, для освідомлення наших духових бідних односельчан.

Ми глибоко віримо, що наш заклик найде належний відгук у Ваших чулих серцях.

Ніхто з Вас не останеться байдужим до цього великого та доброго діла через те, що Вам також дорога та близька справа освіти своїх відсталих братів.

Всяка Ваша допомога, кожен надісланий Вами карбованець стане в великій і неоціненій пригоді, зробить велику послугу в боротьбі за світле, свідоме життя, за краще та гарне майбутнє.

Допомогу та кореспонденцію просимо надсилати по адресу:

K. Chodzinsky,
44 Winter St.,
Franklin, Mass., U.S.A.

З товариським привітом,

Д. Солонінко, А. Н. Барабан, І. Галевський, Г. Кильбович, П. Майчук, К. Петричук, Т. Волкотруб, М. Ковальчук, З. Сивак, Павло Мельничук.

23 грудня 1923 р.

М. Базалія, на Радянській Волині.

НАДІСЛАНЕ.

Торонто, Онт.

Дорогий Товаришу Редактор!

В залученню висилаю вам $5.00 на низше зазначені цілі: $2.00 на передплату "У.Р.В.", $2.00 на пресовий фонд "У.Р.В." і $1.00 на оборонний фонд "У.Р.В." Хотяй пізно, але даруйте, бо скорше не міг тому, що не позволяли мені обставини. Бо тільки що минуло кілька місяців, як я приїхав зі старого краю, отже в першу чергу мусів звернути свої кошта подорожи. Хотяй я не був до тепер передплатником "У.Р.В.", однак даю вам слово чести, що від коли я приїхав, то я ще не оминув одного числа, щоб не перечитав. І тепер від коли я почав інтересуватися робітничою пресою, відколи я почав читати пролетарські книжки, відтоді я прийшов до переконання, що ми в силі здобути собі кращу долю **лише** в соціяльній боротьбі. Правду кажучи, що много також читав я ріжних шмат, але вже мене ті капіталістичні підлизники не в силі переконати, тому що я вже досить наслухався їхніх байок і тих масненьких слів в краю, на війні, аж поки не виїхав до Канади. Як вони до тепер нічого не вдіяли, то вже хай розпрощаються, бо наше селянство і робітництво з кожним днем стає на шлях самоосвободження. Як та драпь нічого не скористала в той час, коли вела наших 100 тисяч братів на заріз, де 40.000 синів укр. народу поклали свої буйні голови за їхні зиски, то тепер вже завізно.

Може завтра приносить користь працюючому народови. А ці капіталістичні посіпаки по моїй думці, хай вже перестануть дурити нашу укр. масу, а краще хай йдуть за милостинею. Бо вже досить пускати ріжні баньки межи нашу працюючу масу.

Товариші Галичане, ви, котрі ще ходите по боках, викиньте цей дурман з минувшини, а вступайте в ряди пролетарської сімі. Бо тільки спільно ми здобудемо собі кращу долю і визволимося з під капіталістичного гнету. Я тоже, товариші, був такий забитий національним шовінізмом, але в війні навчили мене самі зрадники, провідники галицької армії. Я, товариші, також, боровся під синьо-жовтим прапором. З кінцем 1917 року я вступив в ряди Українських Січових Стрільців і в той час, як Австрія кінчила своє життя, я опинився під Львовом. Я брав участь в боях з Поляками, де також зістав ранений, потім при навалі Галера перейшов з військом за Збруч, де пережив нужду, голод, холод і тиф, аж до того часу, коли перейшла часть армії на польську сторону з запроданцем Умінським. Аж під ляцьким гнетом дочекався 11. марта 1923 р. "ласки", де мене знова асентеровано до польських уланів. Але завдяки моїй спритности, я поспішився і в половині квітня минулого року я вже опинився в Ґаліфаксі. І звідси повідомив Поляків, що я вже в Канаді і трохи ліпші умовини життя маю, як в "паньскей войчизне" при уланах. Правда, гризуть собі вони чуби, але вже й їх життя слабе. От далі-далі, як каже наш "Молот", положать цілу Польщу на лаву. Тоді наше селянство й робітництво враз з польським пролетаріятом віддихне свіжим й свобідним революційним воздухом.

На цей раз кінчу й остаюсь з братнім пролетарським привітом,

Василь Клапчук,
з Задубровць,
Снятинського повіту.

Ошава, Онт.

Бувають часто серед нас ріжні помилки, а це головно тому, що ми не уміємо контролювати себе як слід. Головна помилка між нами є та, коли приміром хтось з нас думає, що в товаристві він робить все, а другі зовсім нічого, що без него не було б навіть і товариства. Така одиниця часто ставить себе непотрібно вище других та при кожній нагоді страхає членство своєю резиґнацією, хоч нераз не занимає ніякого важного становища. Дуже шкідливо відбивається таке поступовання не лише на орґанізації там де знаходяться такі члени, але й на них самих. Раніш чи пізніш загал пізнає їх і, замісць просьби, оставить їх на боці, щоб мали змогу переконатися, що "не ти", "не я" і "не він" творить дану орґанізацію, але творимо її "МИ".

Дуже було б гарно, як би в нас не мали місця поодинокі "Я", а загальне "МИ". Але це буде аж тоді, коли кожний з нас подумає здорово над самим собою. Правда, є між нами одиниці здібні і вони працюють більше від других, та ще до того й зносять обиду від тих зарозумільців, що то виносяться з своїм особистим "я", але вони це гніваються, бо знають, що їх труд оплатиться. Заплатою їх буде те, як всі підемо за їхнім приміром.

Кобзаренко.

Фішер Бренч, Ман. — Дорогі Товариші! Хоч я задовжив за нашу дорогу ґазету "Українські Робітничі Вісти", але знаєте самі, як тяжко бідному фармерови в цих часах. Тому даю покищо хоч $2.00 на передплату, а як поліпшаться обставини, то доплачу решту.

З тов. привітом,

М. Смаль.

М. ІРЧАН. 21)

ЗА ОКЕАН.

(ПОДОРОЖНІ ВРАЖІННЯ.)

(Продовження.)

Найважніщим законодатним тілом Стоваришення є З'їзд делеґатів від всіх філій і відділів, що відбувається кожного року. З'їзд вибірає Екзекутивний Комітет з робітників у Вінніпеґу і він керує цілий рік працею орґанізації по всій Канаді.

— Яка ріжниця між філією і відділом?

Мені відповідають:

— Філією ми вважаємо той відділ Стов. У.Р.Д., який має власний будинок, реальність. А відділом — кожну орґанізацію Стов. У.Р.Д., яка немає власного будинку, але всі члени його, є обовязково членами Стов. У.Р.Д. Істнують в нас ще т. зв. товариства. В цьому випадку тільки дане товариство, як цілість, є членом Стов. У.Р.Д., але поодинокі члени його можуть й не бути членами Стов. У.Р.Д.

Познайомившись зі схемою цілого Стоваришення, переходжу до знайомства з усіми орґанізаціями, які містяться при Укр. Роб. Домі у Вінніпеґу. Радо одержую всі потрібні інформації і мене вражає щирість та отвертість тих, які знайомлять мене з усім.

При У.Р.Д. істнує й місцевий Відділ Стов. У.Р.Д., який обєднує тільки тих членів, що постійно живуть в Вінніпеґу.

Окрім цього в У.Р.Д. містяться ще слідуючі орґанізації:

Центральний Комітет Секції Женщин-Робітниць і вінніпеґський відділ цеї секції. (Орґанізація ця розвивається дуже гарно, з чого треба тільки радіти.)

Редакція "Українських Робітничих Вістей", журналів "Голосу Робітниці", та "Голосу Праці" і видавництво "Пролетарська Культура".

Центральна Шкільна Рада, яка завідує всіми діточими робітничими школами.

Діточа школа, що складається з 5 кляс і **курс для неграмотних** робітників і робітниць який по черзі ведуть грамотні робітники.

Робітниче Запомогове Товариство, що піклується своїми членами на випадок недуги, каліцтва або їх родинами на випадок смерти батька чи матері.

Драматично-Співацький Гурток при У.Р.Д. — має в собі дуже гарні сили, які при доброй праці могли би бути наскрізь мистецькими. Праця, яку вони виконують, й зараз, дає запоруку, що Гурток швидким темпом йде вперед і доходить до свого високого назначення.

Орхестри: мішана (сімфонічна) і дві ґрупи мандолінової, що складаються виключно з дівчаток-учениць робітничої укр. школи.

Друкарня Стов. У.Р.Д. — забезпечена новіщими друкарськими приладдями.

Окрім цього, в У.Р.Д. винаймає помешкання і **Українська Секція Робітничої Партії Канади** — (її Бюро та Відділ), а також инші робітничі орґанізації.

Приглядаюся праці і питаю:

— Як довго вже ви працюєте так?

— Пятий рік у власному домі, а перед тим ще в поганіщих умовинах, винаймаючи за дорогі гроші тісні помешкання.

І я дивуюся, як ці люде видержують, та не дивуюся, що праця в Стов. У.Р.Д. вінчається успіхом.

Після Соціяльної Революції в Росії і на Україні, слово "большевизм" набрало світового розголосу. Авторами цього розголосу є звичайно вороги робітничих орґанізацій і і більше для страху послугуються ним. Але назва "больше визм" причіплюється сьогодні скрізь і до всего, чи лицює вона там, чи ні. Ніхто не відпекується її, коли вжита вона в належному місці і коли справді відповідає вимогам колишньої російської соціял-демократичної партії большевиків, що від 1917 року перетворилася в комуністичну партію. Але-ж бо сьогодня називають "большевизмом" не тільки приналежність до тої партії, а навіть чи тання книжки, яка відкриває робітчикові очі, та робить його свідомою людиною. Попробуйте не поклонитися наду тому панкові, — зараз-же охрестить "большевиком". Попробуйте сказати слово в обороні робітника і — готовий "большевик". Скажіть, що ви не релігійна людина, що опираєте свої переконання на науці, яку викладають в усіх університетах світа, і за це теж — "большевик". Хочете справедливости, хочете, щоб людина була людиною, щоб ніхто не поневірював ніким, не робив насильства над другим, щоб міцніщий не давив слабшого, щоб всі люде були братами, а не розяреними вовками, і — все це "большевизм". Попробуйте домагатися належної заплати за свою працю, бо инакше і ви й ваші діти будуть пухнути з голоду — це "большевизм". Попробуйте сказати, що життя не стоїть на місці, але йде невпинно вперед і витворює нові вимоги — ви "большевик". Словом — де треба і де не треба, це слово причіплюється і троюдить. Не тільки тут, за океаном, але і в Европі.

Чому я говорю про це? Цілком просто. Як я вже згадував, в Европі пильно читав я всю українську пресу Злучених Держав і Канади, без ріжниці на політичні напрямки. Читав для інформації, для більш ясного пізнання життя заокеанських Українців. І в протиробітничій пресі я часто зустрічався теж з голосним словом: "большевизм". По більшій части вона все причіплюється там, де немає найменшого змислу. Розумію боротьбу політичної антиробітничої партії проти політичної партії наскрізь комуністичної, чи з комуністичними напрямками. Така боротьба вповні оправдана і оминути її неможливо. Я більше як певний, що кожний член такої партії цілком не буде відпекуватися, коли його назвуть не комуністом, а большевиком. Вкінці-кінців, ріжниці немає, хіба ця, що одна назва стара, друга нова. Але-ж, можна лягати від сміху, коли перечитаєте, що 7—8-літних дітей обвинувачують в "страшному большевизмі". Смієтеся, коли в наукових лекціях або курсах неграмотних, концертах і звичайнісіньких театральних виставах добачується — "страхіття большевизму". Мимоволі порівнюю це явище до подій підчас громадянської війни на Україні 1919—1920 рр. На моїх очах українські "повстанці", орґанізовані за гадючі гроші варшавського польського ґенерального штабу, по звірськи убивали одномісячних дітей або 80-літних дідусів, бо й їх вважали "комуністами".

Глибоко входити в це плитке розуміння назви політичної партії, годі. Кожна людина, яка хоч трохи тямуща, легко відріжняє в життю два поняття: політику і культурно-освітню справу.

Всеж таки я незвичайно цікавий пізнати ці розкричені "страхіття" і дуже радо ділюся моїми враженнями про них. Ось я присутний не тільки на театральній виставі, але й на лекціях, концерті та між дітьми.

Я певний, що про все це цікаво буде довідатися теж робітникам в Европі.

Бо це життя робітників-братів за океаном.

(Далі буде.)

ЧИТАЙТЕ НОВУ КНИЖКУ!

Кожний робітник і фармер повинен читати і знати

ПРО СУТЬ ТА ПРИЧИНУ ТУБЕРКУЛЬОЗИ.

Написав Др. М. Сисак.
Ціна тільки 10 центів.

Замовлення слати до:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard and McGregor Sts.
Winnipeg, Man.